

Poruchy vizuálnej percepcie

Zrak. Takmer tretina všetkých informácií sa prijíma pomocou zraku. Zrakové vnímanie (vizuálna percepcia) je súčasťou prípravy na nácvik čítania, písania, počítania. Na tejto činnosti sa podieľa zraková diferenciácia – rozlišovanie jednotlivých prvkov, schopnosť zrakovej analýzy a syntézy (t.j. rozložiť celok na prvky a z nich opäť celok zložiť), zraková pamäť a priestorová orientácia – pohyby očí zľava doprava a zhora dolu tvoria jeden zo základných predpokladov pre čítanie. Nedostatočná zraková pamäť spôsobuje, že si dieťa ťažko ukladá do pamäti tvary (aj písmená), nedostatky v presnosti zrakového rozlišovania komplikujú aj vývin výslovnosti.

Cvičenia zrakového vnímania

- Vyhladávanie predmetov v miestnosti - podľa farby, tvaru, materiálu, veľkosti, napr. „Povedz, čo je v miestnosti z dreva, z látky..., čo je zelené, červené..., čo je malé...“.
- Vyhladávanie a rozlišovanie predmetov podľa veľkosti, farby tvaru: do krabice od topánok nasypeme gombíky – dieťa na dve kôpky rozdelí malé i veľké, potom vyhladáva najmenší alebo najväčší gombík, potom ich triedi do skupiniek podľa farby, tvaru. Takto môžeme triediť aj geometrické tvary. Predmety môžeme rozdeliť aj podľa rôzneho materiálu –drevené, plastové, kovové, látkové.
- Skladanie obrázkov zo zápaliek alebo špajdlí. Skladáme jednoduché obrázky (domček, vláčik...). Môžeme postupovať podľa vzoru, podľa diktátu a samostatne, alebo vopred pripraviť obrázky, v ktorých bude jedna zápalka chýbať a dieťa ju bude mať za úlohu doplniť.
- Skladanie rozstrihaných obrázkov. Môžeme použiť známe obrázky, pohľadnice. Tie rozstriháme spočiatku na menší počet (2-3) kúskov, neskôr na väčší počet (6) kúskov. Kúsky zamiešame, dieťa z nich skladá obrázok. Postupne prechádzame ku skladaniu skladačiek typu „Puzzle“, najprv drevených alebo plastových, postupne jednoduchších papierových.
- Vyhladávanie dvojíc rovnakých obrázkov. Použijeme rôzne druhy hry „Pexeso“. Začíname s vyhladávaním 3-6 dvojíc, postupne pridávame. Použiť môžeme aj kartovú hru „Čierny Peter“
- Spájanie rovnakých prvkov na obrázku čiarou. Deti spoja čiarou napr. skupinu hrušiek, jabĺčok, geometrické tvary, prípadne písmenká.

- Škrtenie rozdielnych prvkov na obrázku. Deti škrtajú prvok, ktorý sa do obrázku nehodí – prvky používame najskôr v rade, potom „rozhádzané“ na obrázku. Napr. v skupine psov odlišíme mačku.
- Hľadanie rozdielov na dvoch zdanlivo rovnakých obrázkoch - najprv jednoduchších, potom zložitejších. Vyhľadávanie, čo sa na obrázkoch zmenilo? Čo chýba? Čoho je najviac?
- Hľadanie cesty bludiskom.
- Nedokreslené obrázky. Dieťa hovorí, čo na obrázkoch chýba, prípadne to dokreslí. Spočiatku použijeme úplný vzor, ktorý potom zakryjeme a ukážeme nedokreslený, potom ukazujeme už len nedokreslené obrázky bez ukazovania úplného vzoru.

Cvičenia na rozvoj zrakovej pamäte

Deti s poruchou zrakovej pamäte obyčajne mávajú problémy pri zapamätávaní a vybavení zrakových podnetov - hlavne v správnom poradí. Dieťa nie je schopné zapamätať si poradie predmetov, písmen v slovách, čísel v čísle alebo slov vo vete, ktorú videlo. Často sa pridružuje aj nedostatok priestorových predstáv a výsledkom je trápenie s čítaním.

- Položíme pred dieťa niekoľko predmetov. Po chvíli ich zakryjeme a jednu vec zoberieme, dieťa má určiť čo chýba.
- Zoradíme niekoľko obrázkov, predmetov, písmen alebo číslíc v určitom poradí. Keď si ich dieťa obzrie, otočí sa a my niektoré predmety vymeníme. Jeho úlohou je spoznať všetky zmeny. Po čase môžeme zvýšiť počet predmetov a robiť menej nápadné zmeny.
- Hráme s dieťaťom hry s kartami založené na zapamätávaní si čísel, písmen alebo znakov, napr. kvarteto.
- Počas jazdy autom si dieťa skúša zapamätať poradie písmen a čísel na ŠPZ iných vozidiel. Pokiaľ si ich dokáže zapamätať určitý počet, dostane malú odmenu 😊
- Dieťa sa chvíľu pozerá von oknom a pozoruje okolie. Potom mu dáme nakresliť/napísať tri veci, ktoré videlo. Neskôr počet vecí zvyšujeme.

Cvičenia priestorovej a pravol'avej orientácie

cvičíme pojmy: **hore – dole – v strede**
vpredu – vzadu – v strede

vpravo – vľavo

- Dieťaťu vysvetlíme dané pojmy, k osvojeniu pojmov vedieme dieťa napr. pri kreslení (nakresli slniečko hore, domček dolu), využívame manipuláciu s bežnými predmetmi (pri ukladaní hračiek- bábika je vpredu, polož topánky pod lavičku, otázky typu- čo sa nachádza hore, dolu, nad stolom..)
- Cvičíme najprv na predmetoch, potom obrázkoch, nakoniec na vlastnom tele druhej osoby (napr. čo je vpravo/vľavo od domčeku, zdvihni pravú ruku, ľavú nohu, urob dva kroky dozadu, ukáž, kde mám ja pravú ruku, mrkni na mňa ľavým okom...)
- Hry v priestore (pohyby podľa pokynov, napr. polož kocku vpravo/vľavo od...., choď po ceste vpravo/vľavo, odkiaľ vychádza zvuk, sprava alebo zľava?.....)

Na prácu z hore uvedených cvičení môžeme použiť aj detské časopisy napr., Macko Pusík, Adamko, Bublina, Fifík, Slniečko, Šikovniček, Včielka, Vrabček...